

Թարգմանական գրականության վրա՝ նա երբեք հասարակական, կրթիչ, դեր չի կատարում իր յայտնի հասարակության մեջ:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ ԵՒ ԿՈՒՍԱԿՈՐՆ ՀՈՒՆԴԱՐԱՆԻՆԵՐ

Քանի մը նկատողություններ ընել կուզենք քահանայներու վրձնակերպ նկատմամբ:

Մեր մէջ ընդհանրապէս այն համոզումը կայ թէ հոգ չէ ընտել թէ ամուսնացեալ քահանայները վարդապետներէ քիչ բան գիտնան, կամ թէ ամենին բան մը չը գիտնան: Այս սխալ գաղափարին պատճառաւ է որ հետզհետէ մեր մէջ կը տկարանայ ամուսնացեալ եկեղեցականութիւնը և մեր հոգածութիւնը ու ջանքերը կը նուիրենք զօրացնելու համար ամուսնի եկեղեցականութիւնը: Սակայն մենք կը կարծենք թէ քահանայները որչափ տկարանան՝ եկեղեցին ալ այնչափ կը տկարանայ: Եկեղեցին ի՞նչ ամուսնացեալ քահանայութիւնն է. խարխուլ հիմն խարխուլ շէնք: Հաստատեալ ժողովրդին կրօնական բոլոր պէտքերը կը կատարուին քահանայներու միջոցաւ: Քահանան ժողովրդին օրական կեանքին հետ միշտ յարաբերութիւն ունի, ուստի իր խօսքով, իր օրինակով մեծ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ այդ ժողովրդին վրա:

Կուսակցոն եկեղեցականները ժողովրդին կեանքին հետ են. մեր եկեղեցիներ օրէնքներն են թէ զործարարին, ձիւղի վարդապետին ու եպիսկոպոսին առջև գոց պէտք է մնան մեր տուններու դռները: Ամուսնի եկեղեցականը ընմին վրայէն խօսելով պիտի ազդէ ժողովրդին վրա, իսկ ամուսնացեալ եկեղեցականը ժողովրդին հետ ուղղակի խօսելով պիտի ներգործէ:

Ընտանեկան ու ընկերական մարդ է տէր տէրը, երկնային յուսատուն է, աստուածապաշտման խորհրդին է: Ուրախութեան օրերու մէջ տէր տէրը մեր ընդէն է, մահուան անկողինին շուրջը տէրտէրը կուգայ, և խորհեալ հոգիներն իրենց սրտին թեթևութիւնը քահանային կը սպասեն, վասն զի քահանան խոստովանաւոր է: Քահանային խոստովանաւոր ըլլալը միայն կը բաւէ որպէս զի արարակալը հոգածութիւն ունենայի՝ ուստի քահանայներ պարտաւորուած են խոստովանանք ուրիշ բան չըլլար, բայց թէ տէր տէրին ակամքէն վար քանի մը մեղքեր մը մը լինելով ու անկէ ալ լսել բերնուց սորվուած ողորմացի մը, այն ասուն հոգ չէր թէ քահանան ու

սեալ է թէ անուս, երկրորդական խնդիր կը մնար այդ. բայց եթէ լաւ մտածենք որ խոստովանանքին ինչ բարձր կոչում ունի հաստատեալներու համար, այն ասուն կրնանք դիտարկել թէ քահանան պէտք է բազմազէտ ըլլայ, բարի քրիստոնեայ մը, պարտաճանաչ, խնամասէր մը միանգամայն, որպէս զի իր սրտին մէջ կարենայ գտնել կարեկցութեան, զթուլութեան, գորովի թըրթուումներ զորս պիտի փոխանցէ մեղաւորին. ճանաչաւոր է մարդկային սիրտը իր գանաղանութեանը մէջ, որպէս զի կարենայ ուղղութիւն տալ ամէն դատակարգէ, ամէն սրտէ իրեն դիմողներուն: Ուստի, բարի, վերսկիւտ ու վերսկիւտ խոստովանաւոր քահանայներու խումբ մը բոլորովին կերպարանափոխ կրնայ ընել մեր ժողովրդին բարոյականը, հոգեկան վիճակը:

Ինչպէս համար մեր քահանայները կը տկարանան հետզհետէ ժողովրդին առջև, ինչպէս համար կը նկատուին պարզապէս արարողութիւն կատարող պաշտօնականներ, առանց ու է բարեբար ազդեցութեան: Վասն զի ժողովուրդը հետզհետէ աստիճանաբար կը լուսաւորուի, իսկ քահանան հետզհետէ կը տղիւտանայ: Այս տղիւտութիւնը պահպանելու կողմնակից է Գրիգորիանի ալ:

Ելմիածնի կողմէն սկսած են քիչ մը փոքրեր մտածել. կորսնեն թէ ուսում ստացած քահանայներու պէտքն անհրաժեշտ է, և ուսեալ անձնաւորութիւններ քահանայ կը ձեռնադրուին. ահա Սահակ քահանայ Սահակեան, ահա Բէգ-Նազարեան քահանայ, որք Երեմիայի մէջ կը թուրթուրեն առած են, ուսում ունին, լեզուներ գիտեն և մտան քահանայութեան դասակարգին մէջ. թէ չենք կարծիք որ չափ գոհ մնացած ըլլան: Իրենց դժգոհութեան պատճառաւ այն է որ իրենց շուրջը չեն տեսներ իրենց նման որիչ շատեր ալ, գրեթէ քանի մը հոգի են որ միայնակ կը մնան, և հոսանքն կը քշուին: Քահանայութեան մասին ժողովրդին ունեցած խեղճ գաղափարին իրենք ալ զոհ կերթան: Սակայն երբ կ'ախորհելու մը իր պաշտպան ձեռքը տարածէ անոնց վրա, անոնց ազդեցութիւն համեմատ ասպարէզ բանայ առջնին և ցոյց տալ թէ ուսեալ քահանայներն ալ կրնան դիմել դպրոցի, որպէս ըլլալ, այդ օրը արդէն մեծ փափովս թիւն մը կը մտնէ քահանայութեան մէջ: Ուրիշներ ալ քաջալերուած կը մտնեն քահանայական դասին մէջ և օր մը կ'երգարանափոխ կըլլայ քահանայութիւնը, և եկեղեցին է որ այդ կերպարանափոխութիւնէն կ'օգտուի:

Թիւրքիոյ մէջ մեր քահանայները վարչական պաշտօններն ալ ունին. կը տեսնենք թէ շատ տեղեր Սահակեան Տեղապահներն իրենք են, կ'ընդունան Կրօնական ժողովներ ամենաստուար

մեծամեծութեամբ քահանայներէ բաղկացած է այժմ. և այդ կրօնական ժողովն է որ պիտի հանդիսանայ մեր հոգեկանութեան վրա: Անշուշտ երբ վարդապետները ու եպիսկոպոսները պակսին Պոլսէն, ուր պէտք չը կայ իրենց, քահանայները ամբողջապէս պիտի զրաւեն Կրօնական ժողովը, ինչպէս նաև Պոլսի եկեղեցիներու բոլոր պաշտօնները: Ոչ ապաքէն գաւառներու կրօնական ժողովներուն ամենքն ալ քահանայներէ բաղկացած են:

Ուրեմն թէ իր հոգեւոր առաջնորդ, թէ իր վարչական առաջնորդ, քահանայները մեծ պարտականութիւններ ունին կատարելու. ինչ պատճառ կայ որ դո՛ւք ըլլանք անոնց միայն քիչ մը բան սորվեցնելով:

(Հայրենիք)

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳԻՐՆ

Նոր-Նախիջևան, 15 հոկտեմբերի

Նոր-Նախիջևանի հայոց Որբերի Կատարանը մեզ երեքիս նշանակեց խնամակարներ հանդուգեալ մեծ բանաստեղծ Բաֆայէ Պատկանեանի կապի և զաւակներ լրաւ և ահա խնամակարներ իրանց առաջին պարտքն են համարում մատուցանել ձեռ իրանց խորին երախտագիտութիւնը, որ դուք բարձրացրիք ձեր հոգը ձայնը անպիտան մի սուրբ գործի պաշտպանութեան համար, որպիսին է՝ Գաղափարի խորին որբերն ապահովութիւնը: Ուստի թող տուեցէ մեզ յուսալ, որ դուք դարձեալ չեք այդ նոր համարիչի գործի օգտին և ապագայում ձեր ձայնը լսելի անուց, և որ մեր հայոց հասարակութիւնը խուլ չի մնայ ձեր ձայնի յորդորներին, մինչև որ ապահովուած չը լինի՝ դժբաղդ ընտանիքը:

Ընդունեցէ մեր յարգանայ հաւատարմութիւնը:

Հռիփսիմե Պատկանեան, Խաչակ Արամեան, Խաչատուր Զախուշեան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Որովհետեւ միայն երկու ամիս է մնացել մինչև տարւելք վերջը, ուստի խնդրում ենք մեր այն բաժանորդներին, որոնք մինչև այժմ չեն վճարել «Մշակի» բաժանորդագիրը՝ բարեհաճին շտապել իրանց պարտքը խնդրութեանը հասցնելու, մանաւոր որ չուտով սկսվելու է եկող տարւելք համար նոր բաժանորդագրութիւնը:

ՇՈՒՆՈՒՑ մեզ գրում են, որ վերջին օրերս այդ քաղաքում կրկին յայտնվեցան խօլերայի մի քանի դէպքեր:

Վերջին օրերս եղել են խօլերայի և խօլերինալի մի քանի դէպքեր ԹԻՖԼԻՍԻՄԻ: Նոյն իսկ մահվան դէպքեր էլ են եղել, թէև շատ անհայտ թւում է:

ՂԱՍԿԱՆՈՒՄ մեզ գրում են, «Հոկտեմբերի 5-ին, երեկոյան 6 ժամին, քաղաքի բնակիչ մի պատանի յանկարծ անհետանում է: Երեք օրից յետոյ գտնում են պատանու դիակը քաղաքից 6 վերստ հեռու թէ ու է եղել դժբաղդ պատանու սպանողը, — մինչև այժմ անպայտ է մնում»:

Պարիզից մասնաւոր նամակով մեզ հաղորդում են հետեւեալ դատել լուրը. «Մի հայ երիտասարդ բժիշկ, Յակոբ Յոսեփեան, որը Պարիզի պրոֆէսոր, հռչակաւոր Եւրոպի կլինիկայումն էր աշխատում և այդտեղ աւիպտենտի պաշտօն ունէր, այս ամառը վարչապետ ուղարկեց, այդ քաղաքի համալսարանում հարցաքննութիւն տալու նպատակով: Մի և նոյն ժամանակ կամենալով օգնել խօլերայով հիւանդներին, Յոսեփեան գնում է Լեհաստանի այլ և այլ դիւղեր, որտեղ և անձնուիրաբար սկսում է հոգալ հիւանդների մասին: Սակայն նա ինքն էլ վարակւում է խօլերայով և սեպտեմբերի 25-ին վախճանվում: Զանգեզուրը համարվում էր Եւրոպի աշակերտների թիւում ամենաբարձրագոյնից մին և մասնաւորապէս ուսումնասիրած լինելով ջրային հիւանդութիւնները, բժշկականութեան այդ ճիւղի մասին թողել է մի շարք գրաւոր աշխատանքներ: Հանդուգեալ ծնվել է Տաղաւոր քաղաքում: Նա ամուսնացած էր արդէն, սակայն մեռաւ անդամաւոր»:

ԿԱՐՍԻՑ մեզ գրում են. «Տեղիս հայոց ուսումնարանները բացվել են արդէն, բայց ուսումը դեռ ևս շատ կանոնաւոր չէ: Ասում են որ ուսումնարաններում դեռ ուսուցված չեն դասաւորներ»:

Մեզ գրում են ԿԱՐՍԻՑ հետեւալը. «Վերջում խօլերան դեռ ևս չէ վերջացել. համարեա ամեն օր հիւանդանալու դէպքեր են պատահում»:

Վրաց «Իմերիա» լրագիրը հաղորդում է, որ մինչև նոր տարին կը հրատարակվի վրաց բանաստեղծ Ավակի Թեքեթեի հեղինակութիւնների լիակատար ժողովածուն:

Տեղական լրագիրները լսել են, որ մեր յայտնի հայ երաժիշտ-խմբապետ Կարա-Մուրզա հրաւիրվում է Ելմիածնի կողմնորոշութեան դասատու պաշտօնով և վանքի համար երգեցիկ խումբ կազմակերպելու նպատակով:

Նակիչներին — անմեղ թաշտակներին: Գիշերն իր սեւ քողը ծածկել է ամբողջ աշխարհի վրա: Խաբարով ռեպորտէրները եւ իր շուրջը կարմիր լոյս է տարածում: Ընկերոջս դէմքը ուրախութիւն է արտայայտում, լոյսը ոգևորել է նրան: Սրտախոտութիւններ է անում, անեկոտաններ է պատում ու ծիծաղում: Ուրախ եմ նոյնպէս և ես: Յանկարծ դադարեցի նման բացվում է, որ մենք քաղցիկ ենք և միմեանց խորհուրդ ենք տալի անպատճառ ընթերցել: Հասնում ենք խորհրդին միջոց մեր համատ ընթերցելը, նստում ենք խորհրդի մօտ և մեծ անորոշակով ուսում ենք: Մի շէշ կարմիր գլինի ունենք և սա մեզ բոլորովին բաւական է լինում: Ինչ սանձարձակ ու անխոնջ կենացներ ենք առաջարկում, սա կը սաղի միջոցն անուստի խորհրդում և անաղատառ գիշերով ժամին: Մեր ծիծաղն ու ուրախութիւնը վերջանում է՝ գլինու հետ մեասին: Գնելու ժամանակն էլ արդէն հասել է, բայց հերթով պէտք է քնել: Այս գիշեր հարկաւոր է մի արթնան պահապան: Վճռում ենք, որ մինչև ժամի երկուսը ընկերս քնի, իսկ այնուհետեւ ես:

Նա պահելուս պէս քուն է մտնում: Խորոյ կին աւելացնում եմ հաստ փայտեր, որպէս զի երկար ժամանակ դիմանայ կրակը, իսկ ես անցուղարձ եմ անում մեր հիւրընկալ կաղնիների տակ: Բնութիւնը սեւեռով զգեստաւորված անկողնով նսնել է: Տեսարանը մեայ է ու անթափանցելի: Նայում եմ շուրջս և ամեն տեղ տեսնում եմ սեւ տարածութիւն և այդ սեւ տարածութեան մէջ սեւ ու բուռնակներ, որոնք անշարժ կանգնած հանգիստ են անում: Զեփուր նշան չը կայ, երեւի դա էլ քուն է մտել: Արթնում են ինձ նման ձիւրը և անդորրութեան մէջ քնում են: Կանաչ խոտեր: Արթնում են նոյնպէս անհանգիստ ծղրիկները, որոնք

խաւարի մէջ ծածկված փափուկ են իրար հետ: Արթնում է նոյնպէս և Աղաղան: Նրա խուլ հեռու հոգեւոր ծաղիկները տարածվում է բնութեան մէջ: Ինչպէս է արդեւ ցերեկով մեռած, անձայն, իսկ գիշերները օդում: Մութ կապոյտ երկնակամարի երեսին խումբ խումբ շարվել են շարժում ու անշարժ, մեծ ու պոսիկ աղամոմներ և անմեղ ծաղիկներ երեսին արձակեալ փայլ են դուրս փչում: Գրանդ դեռ երկար կը դուրսանան մինչև իրանց թաղուհու երկար: Աշխատում եմ որքան կարելի է քայլերով ձայնը անկողնի դռնէն, ընտելեան արեւադեմ ներգաղանակութիւնը չը խանդարելու համար, սակայն իդուր... Մենք այստեղ աւելորդ մաս ենք կազմում: Խորովել մերթ բորբոքում, կատարում է, մերթ նուազում է և իր անաւատար լոյսը խաղաղում է իր շուրջը: Երկու կտոր միջնադարի ամպեր համեստութեամբ լողանալով երբեմն մօտենում են իրար ու համբուրում, երբեմն ձանձրանում են իրարից ու բաժանվում և այսպէս հանդարտ անցնում են երկրի նակարարի երեսին: Օդը անորոշաբար խոնավ ու անդուրեկան է դառնում: Տրամադրութիւն փոխվում է, ձանձրանում եմ, քունս է յաղթում, բայց չը յաղթվելու համար նստում եմ խորովել մօտ ու քնած ընկերոջս դէմքի գծադրութիւնը դիտում: Թաշտակ են քաղցիկներ քաղցիկներ, սակայն խաւարի միակերպութեան մէջ ոչ մի փոփոխութիւն չէ նկատվում: Յանկանում եմ ի սրտէ, որ ընկերս արթնանայ: Բազդի բերմամբ ձիւրի մէջ չիմի է առաջանում, սկսում են խորհրդալ ու յարձակվել միմեանց: Բայց լնկերս քնաթիւնով վեր է թռչում տեղից, ապաւին նման նայում է վրա ու անհանգիստութիւն բաւարարում անում: Շուտով ուղի է գտել, նայում է ժամայցոյցն ու առաջարկում է ինձ քնել:

Մի քանի քաղցիկ յետոյ քուն եմ մտնում և որքան ժամանակ է տեւում այս դրութիւնս՝ չը գիտեմ: Նրադի նման անորոշ կերպով դրում եմ ինչպէս մարմինն միջով անցնում է և թռչում տալութիւն և թռչում սառնութիւն: Այս անհանգիստ դրութեան մէջ մի ինչ որ անորոշութիւն ձայնի են հանում ակամքիս: Որտեղից են այս ձայները, անկարող է միտքս ինձ հաշիւ տալ: Թարած դրութիւնս կամաց կամաց բացվում է և ես սկսում եմ դիտակցօրէն լսել երգի ձայնը: Երանակը թէպէտ քաղցր, բայց տեւուր ու սրտամաշ է: Անշուշտ անաղող սիրահարութիւնից տանջված ասիական մի երաժիշտ արտադրութիւն է: Երգի բառերը անկարող եմ ձեռնարկելու որչափ, բայց ինձ թւում է, որ յուսահատ հայ բանաստեղծի բորբոքված սրտից դուրս հոսած ողբալի երգ է, որ ինձ յայտնի է:

Քեզ ողբած քեզ, կոյս, որ սրտիդ խորքում թաղցնում ես սեղոյ անթիւ չարերից, որ չարաբարում ես մութ անկիւններում, որ լաց ես լինում ծածուկ ամենից, որ հաղի երբեմն ահով երկնային Տալիս ես համարյա սիրած աչքերից: Որ ոչ այժմ ունես օրիւր անկողնով եւ ոչ ապագայ մօտիկ առաջիկ:

Օ, ինչ հրաշալի ներգաղանակութիւն եղանակի և բառերի մէջ: Երեւի ինքը, անբաղդ սիրահար — բանաստեղծն էլ այս տեսակ է երգել տեղաւան ճոզով տխուր ժամերին: Իսկ ես այս քաղցիկ մոռացութեան մէջ ընկղմված ու շուռս պահած ուղում եմ անկը լսել այս դիւրեկան ձայնը: Երգը չարունակում է դիւղեղն և տատանվելով մաքուր օդի մէջ նուազում՝ մարում է:

Ինձ ողբում ես, կոյս, որ թող ու անգործ ջան փրկում քեզ այդ դռն կեանքից, թէպէտ պատանու եմ և սիրտս ամեն օր, թէև այլում է ինձ ցաւ ու կոկիծ:

Ես էլ քեզ նման լրբեմ մի յանցանք թաղում եմ իմ մէջ զգացմունք սրտիս ես էլ ոչ իմա ունեմ խաղաղ կեանք եւ ոչ ապագայ մօտիկ առաջիկ:

Երգը ընդհատվում է: Ընդհատվում է և իմ կախարկված դրութիւնս: Սպասում եմ երգի շարունակութեան: Բայց իդուր: Բաց եմ անում աչքերս և նայում եմ երկնային, ուր մութ կապուտակի մէջ մաշված լուսինն իր սուր եղջիւրներով փայլում է և իր համառ շողերը տարածում է ազատ բնութեան մէջ: Նրա շուրջը աստղերը չքայլել անպայտացել են: Խաւարը վերացել է երկրի վրայից՝ տեղ տալով բարակ մշուշին: Սառն դիւրեղ օդի մէջ խաղաղվել քնում է երես: Անտառի միջից լսվում է մեղմ ավազից: Մարմինս սառն է և շուրքս թրջվել: Վեր եմ կենում տեղիցս ու նստում խորովել մօտ տաքանալու: Ընկերս նոյնպէս մօտենում է ու նստում կողքիս, առանց խօսք ասելու, բայց ինձ թվում է, որ ծածկում է ինձանից արտաստախառն աչքերը: Անբաղդ երիտասարդ, անշուշտ շատ է յուզվել նրա սիրտը երգելիս: Դրա կեանքն էլ լի է անաղող սիրահարական արկածներով:

Լուսինը կամաց կամաց դալանում է, աստղերը իրար հետից հանգում են, երկնի կապուտակը պարզվում է և ամեն ողորմից լսվում է թրեւտեւտեւ ծղրից: Ամբողջ բնութիւնը արթնանում է քնից, իսկ միակ Աղաղանը նոր է քուն մտնում, լուսն է:

Գնանք, չարունակներ մեր ճանապարհը, արդէն բացվում է աղօթարանը:

— Այո, գնանք ժամանակ է, պատասխան է լի նում իմ կողմից:

Դ. Բալինջադեան

տեղ ձաշի էր նստած: Վերադարձված է արդեօք մինիստր նախագահը, թէ ոչ, դեռ ես յայտնի չեմ:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 21 հոկտեմբերի: Թագուհի Օլգա Նիկոլայևնայի մահվան պատճառով, Բարձրագույն արքունիքում սուգ է նշանակված առաջին հինգ կարգի համար՝ երեք ամսով: Երեկ Ալեքսանդր-րեան այցելում անդի ունեցաւ Պրեզիդենտ ար- ձանի բացումը: Բացմանը ներկայ էին՝ գլխավոր շտաբի կառավարիչը, քաղաքապետը, նահանգա- պետը և ուրիշ իշխանաւոր անձինք, այլ և հան- գուցեակի աղջկանները: Աշխարհագրական ըն- կերություն փոխնախագահը մի ձառ. արտասա- նեց. Սմոլենսկի աղետակալության ներկայացուցիչ- ները արձանի վրա մի պակսի դրեցին: «Новое Ве- щь» լրագիրը հաղորդում է, որ մշակված է սանիտա- րական նոր կանոնադրություն նախագիծը՝ նահանգ- ների, գաւառների և քաղաքների համար: Սանիտա- րական և բժշկական գործը նահանգում կը գտնվի առանձին հաստատություն՝ գլխավոր-բժշկական խորհրդի ձեռքում, որոնք կը կառավարվեն իրա- քանչիւր գաւառում, իսկ նահանգի համար էլ՝ կը լինի ընդհանուր նահանգային: Վերջինս նայե- լով, երեկ մինիստրների կոմիտեում քննվում էր՝ Մոսկովի-Բոստոնի գիծը դանձարանին յանձնելու խնդիրը:

ՊԱՐԻՋ, 21 հոկտեմբերի: Մեծ իշխան Վադի- միր Ալեքսանդրովիչ այսօր ուղևորվում է Հոտու- գարտ, ներկայ լինելու Թագուհի Օլգա Նիկոլայե- նայի թաղմանը: Ներկայումս Բրեստում եղած ուղևոր նաւերի օֆիցերներին, երբ նրանք այցե- լեցին թատրոնը, համակրական քոյցեր արեցին:

ԲՈՒԴԱ-ՊԵՏԵՐ, 21 հոկտեմբերի: Կոմս Սապարիի կեանքի դէմ եղած փորձի քննությունը երևաց, որ սեղանատան վազնում գնդակ չը գտնվեց, և այդ պատճառով ենթադրվում է, որ պատուհանի ամուր պակսին կտրվել է, դրսից ամուր կեր- պով խփած քարից: Կոմս Սապարիի նստել էր պատուհանի մօտ, հէնց ուղիղ կտրված տեղի ղիմաց: Պետք է ենթադրել, որ դա անելի մի չա- րություն է, քան փորձ կեանքի դէմ:

ՀՈՍՄ, 21 հոկտեմբերի: Այսօր այստեղ ժամա- նեց Մեծ իշխան Սերգեյ Ալեքսանդրովիչ ամուս- նու հետ:

ՎԻԵՆԱ, 21 հոկտեմբերի: Երեկ Պրագայում

տեղի ունեցաւ Զեխայի, Մորավիայի և Սիլեզիայի բոլոր կուսակցությունների ներկայացուցիչների խորհրդակցություն, զինելու ընդհանուր ժողով գումարելու խնդիրը: Բիզեր առաջարկեց ընդու- նել այն բանաձևը, թէ խորհրդակցությունն մաս- նակցող բոլոր ներկայացուցիչները չեխական իրա- տւոյցի կողմնակից են. պահանջում են, որ չեխա- կան թագը ունենայ իր պատշաճաւոր ներկայա- ցուցիչը. ցանկանում են, որ կուսակցությունների մէջ մշտապէս պահպանվի միաձայնություն: Այդ բանաձևը ընդունվեց միաձայն:

ՊԱՐԻՋ, 21 հոկտեմբերի: Արքայություն մի- նիստը թուղթ ներկայացրեց նախագահ Կարնոյին՝ ներումն չորհելու Կարմոյի բանտարկելին, որոնք դատաւարված են դատարանի ձեռքով: Հրամա- նագիրը կը ստորագրվի, հէնց որ գործադրու- անությունը կը վերանորոգեն աշխատանքները:

ԼՕՆԴՈՆ, 21 հոկտեմբերի: Սուբանդակի գնաց- քը, որն երեկ երեկոյան ճանապարհ ընկաւ Էդին- բուրգից և որը գնում էր մի ժամում 60 մղոն տարածութիւն, Սորսկի մօտ ընդհարվեց ապրանքա- կիր գնացքի հետ: Սուբանդակի գնացքի մի քա- նի վազոնները փչվեցին, իսկ մի քանիսն էլ այրվեցին: Սպանված են 13 մարդ. նրանցից մի քանիսը այրված են:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 22 հոկտեմբերի: «Гражданин» լրագիրը լսել է, որ մինիստրների կոմիտեի և պետական խորհրդի անտեսական և օրէնքների դեպարտամենտների միացած ատենում՝ Մոսկով- կուրսկի գծի դանձարանին յատկացնելու առա- ջարդը՝ միաձայն ընդունվել է:

ՍՊԵՆՔ, 22 հոկտեմբերի: Թագաժառանգ Զե- սարովիչ մտադիր է կիրակի օր վերադառնալ:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 22 հոկտեմբերի: Լուսերին նայե- լով, Պետերբուրգի միտոսոյիլում է նշանակվում Վրաստանի էկզարխ Պալլարի. Վրաստանի էկ- ղարխի պաշտօնում կը նշանակվի Սամարայի ե- պիսկոպոս Վադիմիր, իսկ Նովոռոզիան առաջ- նորդի պաշտօնում՝ Օրէսայի արքեպիսկոպոս Սեր- գի: Ֆինանսների մինիստրությունը ենթադրում է զրուցաւոր թղթերի հարկը բարձրացնել 250/օւղ:

Խաբադի-Հրատարակող՝ ԳԻՏԻՈՐ ԱՐՄԻՈՆՆԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Դ Ի Ն Ն Ե Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԱՏՐՈՆ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի Ա Ր Ք Ո Ւ Ն Ա Վ Ա Ն Թ Ա Տ Ր Ո Ն Ո Ւ Մ

Երկուշաբթի, հոկտեմբերի 26-ին, հայ դերասանական մշտական խումբը կը ներկայացնէ մանակցությունը տ. Սաթինի-Չմէլեանի

Առաջին անգամ

ԸՆԿԵՐԱԿԻՑՆԵՐ

Կոմ. 4 արարուածով, թարգ. Ալաշկերցեանի.

II

Էս էլ քի մօցեցութիւն վօր. 1 արարուածով, հեղ. Տէր-Գրիգորեանի: Կը մանակցեն. տ.տ. Սաթինի-Չմէլեան, Մելիքեան, Զաբէլ, օր. օր. Ախաշեան, վար- դուհի, պ.պ. Պետրոսեան, Արեշեան, Տէր-Գաւթեան, Աբրահամեան, Աղայեան, Արաքեան և ուրիշներ:

Սկիզբն է 7 1/2 ժամին: Տեղերի գինը սովորական է:

1—1

Հարել եմ մի տեսակ նոր ՀԱՄՐԻՉ, որով կատարվում են թաւաւանակն 4 գործողութիւնները, կոտորակներով, նմանապէս վաճառականութեան վերաբերեալ բոլոր հաշիւները՝ թէ անդիական փողերով, թէ եւրօպական բոլոր միւս անդիականների փողերով և թէ վերջապէս պարսից և թիւրքաց փողերով, կշիռներով և չափերով: Նոյ- համընդ կարելի է շատ հեշտութեամբ կատարել բոլոր բանկային հաշիւները, առկոն ներով և լուծել ամեն տեսակ թէ առեւտրական, թէ մանթնատրական խնդիրներ:

Համընդ իրա կատարվող այդ ամեն տեսակ բաղադրեալ գործողութիւնները 10— 20 անգամ անելի շուտ են կատարվում, քան թէ մատրոտով, մանթնատրական ճիշդ հաշիւների միջոցով: Նորահնար համընդ չափը, ծանրութիւնը և արժէքը համեմատ է Ռուսաստանում գործադրվող սովորական համընդներին: Սակայն ինքն միջոց չունենա- լով ձեռք բերել որ և է կառավարութիւնից արտոնութիւն (պրիվիլեգիա), յայտնում եմ որ ովքեր կօգնեն ինձ գործն առաջացնելու՝ այդպիսիներն ես մանակից կանեմ ստացվելի օգտին:

Հասցէս. Թիֆլիս (Հաւաքար), Հաւաքարակայա փողոց, տուն № 25, Նիկողայոս Նիկողոսեան (Тифлисъ, Авлабартъ, Авлабарская ул. д. № 25, Николлаю Никогосянцу).

№ 101

10—10

Պատիւ ունեց յայտնելու կովկասի պ.պ. ՎԱՃԱՌԱՎԱՆՆԵՐԻՆ, որ մեկը գտնվելով մշտապէս վարչապետ մեր սեփական գործերի պատճառով, ընդունում և կատարում ենք նաև ուրիշների համար ամեն տեսակ թէ ԱՌՆԵԼՈՒ և թէ ԵԱՆԵԼՈՒ վերաբերեալ յանձնարարութիւններ:

Եղբարք Ե Ա Ր Վ Ո Ւ Լ Ե Ա Ն Յ Ն Ե Ր

Մեր հասցէս. Варшава, Пережидъ, д. № 9

№ 117 5—15

կովկասի հայոց Բարեգործական ընկերութեան խորհուրդը պատիւ ունի ծանուցա- նել ի գիտութիւն ընկերութեան յարգելի անդամներին, թէ ներկայ հոկտեմբերի 25-ին, կիրակի, առաւօտեան 11 ժամին, Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան դահլիճում, նշա- նակված է ընկերութեան արտակարգ ընդհանուր ժողով, որի պարագման առարկաները լինելու են.

ա) Քննութիւն և հաստատութիւն ընկերութեան Ալեքսանդրօպոլի, Գորու և Յը- խնվալի տեղական վարչութիւնների ներկայ ամի նախահաշիւներին:

բ) Առաջարկ Բաթումի տեղական վարչութեան 3000 ռուբլի (երեք հազար ռ.) գու- մարով աջակցելու իրան՝ դպրոցական չէքի կառուցման համար:

գ) Առաջարկ Կարսի տեղական վարչութեան 1000 ռուբլի գումար յատկացնելու համարակ խօրհայի զոհերի, որբերի և այրիների վիճակը սփոփելու համար:

121

2—2

ՊԱՆԱԻՕՆ ՏԷՐ-ՅԱԿՈՎԲԵԱՆԻ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ ՀԱՍՏԱՏՎ ԱԾ

ԳԻՄՆԱԶԻԱԿԱՆ ԵՒ ՐԵԱԼԱԿԱՆ ՀԻՆԳ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՎ

Ընդունում և պատրաստում է աշակերտներ գիմնազիայի, ռեալական ուսումնարանի, Լադարեան ձեռնարանի միջև հինգերորդ դաստան. նոյնպէս ղեկավարի, տեխնիկական և այլ միջնակարգ ուսումնարանների համար:

Պանիստում աւանդում են՝ կրօն, հայոց եկեղեցական պատմութիւն, մեկնութիւն պա- տարադի հայոց, հայոց լեզու (հայերի համար), ռուսերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, լատի- ներէն, յունարէն, վրացերէն, թուրքերէն լեզուներ, թուրքաբանութիւն, արվեստ, երկրաչափու- թիւն, ընդհանուր պատմութիւն, ռուսաց պատմութիւն, ընդհանուր աշխարհագրութիւն, Ռուսաստանի աշխարհագրութիւն, բնական պատմութիւն, նկարչութիւն, գրութիւն, խմբա- կան երգեցողութիւն, երաժշտութիւն, պար, մարմնամարզութիւն:

Աշակերտներ ընդունվում են թօշակաւորներ, կիսաթօշակաւորներ և երթեկներ: Պանիստում դաստիարակում են գիմնազիական և ռեալական ուսումնարանի ուսուցիչներ: Հասցէն. Тифлисъ, Сололаки, Вельяминовская улица, домъ № 11.

(№ 148)

8—10 (6)

ՁՈՒԻ ՍԱՊՈՆ

ЯНЧНОЕ НУМЕРНОЕ МЫЛО. ГЛИЦЕРИНОВОЕ ЯНЧНОЕ МЫЛО. ВЬСОВОЕ ЯНЧНОЕ МЫЛО.

Մ. ՄԻՈՒՆԵԸԸԸԸ

8—52

(2)

№ 86

Новая книга: къ исторіи разбоя на Кавказѣ. «ТАТО ЦУЛУКИДЗЕ», соч. А. С. Френкеля. Цѣна 1 руб.

Продается у автора, (Тифлисъ, Троицкій пер., д. Рѣшцаго).—Выписывающіе книгу не- посредственно отъ автора, за пересылку ея не платятъ. Кромѣ того можно приобрести: въ Тифлисъ: въ книжныхъ магазинахъ бы. Берештама, Центральномъ, Хиддекеля и др., въ Москвѣ: у А- нисимова и въ С.-Петербурѣ: у Анисимова, Чичинадзе и Мартынова.

№ 118.

3—3

Huste-Nicht

ՄԻ ՀԱՉԵՐ

Մեղրեց և խոտերից պատրաստված մաղց-կրա- րակով և կոնֆետներ

1. Գ. ՊԱՏԵ ՆԻ ԸՆԻ. ԲՈՒՍԱԼԱՈՒԻ ՄԵՉ:

Փիւսիկան փերլուծութեանը և բժշկական փորձերով ապացուցված է, որ այդ պիւ- պարաները չեն պարաներով առողջա- թիւն համար որ և է ֆրամպուր բաղա- դրութիւններ, և այդ պատճառով նրանց օգտութեամբ Ռուսաստան և նրանց այդպիսի ծախքը թաղարկված է:

Գինը. շիշը 1 ռ. 25 կ. և 2 ռ. 40 կ. կօ- ֆետները 30—50 կօպ.

Գլխավոր պահեստ Ռուսաստանում՝ Վ. ԱՌԵՐԻՆԻ ԺՈՒ

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ(ԲՈՒՄ)՝ Կոլեզիոյայ 18/19

Վաճառվում է Ռուսաստանի բոլոր վեղա- գործարաններում և դեղատեղումն

(91— № 127) 2—12 (10, 20, 30)

НѢМЕЦКАЯ ГОСТИНИЦА

HOTEL NIEMIECKI, ԳԵՐԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՐԱՆՈՑ գտնվում է ՎԱՐՇԱՎԱՅՈՒՄ, քաղաքի կենտրոնում, նորից վերանվաճ, ունի 90 կահավորված նոմերներ, որոնց սարք ու կարգը ամենալավ արտասահման հիւրանոցների սենյակներին է նման: Նոմերների գինը 50 կօպէկից մինչև 3 ռուբլի օրական, անկողնով և ծառայով: Հիւրանոցում կայ ընթերցարան-գրադարան, որտեղ ստացվում են հայերէն «Մշակ» և «Նոր-Գար» լրագիրները, հիւրերի համար անվարձ: Կայ ռեստորան, տեխնիկ, քաղցրե- ղէնների խանութ, բաղնիքներ:

Հիւրանոցի կառքերը գտնվում են բոլոր երկաթուղային կայարաններում: (№ 21) 39—130 (2.)